

Nr 51

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till studiebidrag m. m. för budgetåret 1969/70, i vad propositionen hänvisats till statsutskottet, jämte motioner.

(2:a avd.)

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkterna H 2 och IV:1) beräknat medel för nedannämnda ändamål, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 16 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 21 februari 1969 föreslagit riksdagen att, såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1969/70 anvisa till Studiebidrag m. m. ett förslagsanslag av 493 000 000 kr. och till Allmänna studielånefonden ett investeringsanslag av 111 000 000 kr.

Propositionen nr 16 innehåller jämväl förslag till dels förordning om ändring i studiehjälpsreglementet den 4 juni 1964 (nr 402), dels förordning om ändring i studiemedelsförordningen den 4 juni 1964 (nr 401). I dessa delar har propositionen hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet.

Motionerna

I de likalydande motionerna I:928 av herr Wallmark och II:1062 av herr Björck i Nässjö har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t framlägger förslag om den framtida finansieringen av barntillsynen för studerandefamiljer i enlighet med vad i motionerna anförts. I motionerna uttalas att det med hänsyn till de stora investeringar som staten gör i högre utbildning bör ligga i statens intresse att genom en förbättrad barntillsyn för studerandefamiljer förebygga studiemisslyckanden. Motionärerna anser därför att staten bör ta hand om kostnaden för barntillsynen för studerandefamiljer helt och hållet, men att frågan bör bli föremål för förnyad översyn i framtiden.

I anledning av propositionen har jämväl väckts de likalydande motionerna I:930 av herr Österdahl och II:1065 av herrar Westberg i Ljusdal och Nelander. Dessa motioner kommer att, såvitt de hänvisats till statsutskottet, behandlas i utskottets utlåtande nr 58.

Utskottet

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad i propositionen föreslagits beträffande anvisande av medel under anslagen Studiebidrag m. m. och Allmänna studielånefonden. Vad angår det i motionerna I:928 och II:1062 framställda yrkandet får utskottet först erinra om att utskottet i sitt utlåtande nr 5 till innevarande års riksdag behandlat motionerna I:519 och II:659 i vilka hemställts att förslag snarast framläggas till sådan ändring av reglerna för bidrag till driften av barnstugor att ökat stöd ges åt kommuner som genom stor andel studerande, stark inflyttning av unga familjer eller liknande orsaker i förhållande till sitt skatteunderlag har särskilt stort behov av barntillsynsplatser. Utskottet har därvid erinrat om att frågan om ett särskilt statsbidrag för platser som utnyttjas av barn till studerande berörts i den nu föreliggande propositionen. Med hänvisning härtill och till den översyn av bidragssystemet som påbörjats inom socialdepartementet har utskottet i nämnda utlåtande funnit något särskilt uttalande från riksdagens sida inte vara erforderligt med anledning av motionerna I:519 och II:659, vilka därför avstyrkts. Motionerna har därefter avslagits av riksdagen.

I propositionen har föredragande statsrådet understrukit, att anordnandet och driften av institutioner för barntillsyn är en kommunal uppgift, vartill statligt stimulanstöd utgår, och uttalat att några särskilda högre statsbidrag ej bör utgå för anordnande av daghemsplatser som utnyttjas av studerande. Han har vidare erinrat om nyssnämnda översyn av bidragssystemet för barnstugeverksamheten.

Utskottet får för sin del — under hänvisning till vad sålunda anförts i propositionen både om den principiella frågan om barntillsyn som en kommunal uppgift och om den översyn av bidragssystemet som pågår — avstyrka motionerna I: 928 och II: 1062.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Studiebidrag m. m.* för budgetåret 1969/70 på driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 493 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1969/70 på kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder anvisar ett investeringsanslag av 111 000 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionerna I:928 och II:1062.

Stockholm den 18 april 1969

På statsutskottets vägnar:

BIRGER ANDERSSON

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Birger Andersson (s), Fritz Persson (s), Rickard Svensson (s), Axel Andersson (fp), Virgin (m), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Ottosson (m), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Eric Peterson (fp), Thorsten Larsson (cp) och Nils-Eric Gustafsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Almgren (s), Bergman (s), Mattsson (cp), Nordstrandh (m), Alemyr (s), Gustafsson i Uddevalla (s), Fagerlund (s), Källstad (fp), fröken Ljungberg (m), herr Jönsson i Arlöv (s), fru Ludvigsson (s), herrar Zachrisson (s), Westberg i Ljusdal (fp), Elmstedt (cp) och Sundman (cp).

Reservationer

1. beträffande frågan om *bestridande av kostnaderna för barntillsyn för studerandefamiljer* av herrar Virgin (m), Ottosson (m), Nordstrandh (m) och fröken Ljungberg (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »och II: 1062» bort ha följande lydelse:

»Utskottet är medvetet om de svårigheter i studierna som ofta uppkommer för studerande med barn därför att möjligheterna att få hjälp med barntillsynen är otillräckliga eller rent av obefintliga. Detta problem kan visserligen sägas vara en detalj i ett större problemkomplex men har så till vida en särprägel som den omständigheten att de studerande i stor utsträckning tillhör andra kommuner än vederbörande utbildningskommun gör att man inte bara kan nöja sig med att hänvisa till barntillsynsorganisationen på studieorterna. Utskottet får erinra om att Kommunförbundet i ett remissvar över den i propositionen omnämnda promemorian om barntillsyn för studerandefamiljer uttalat sig för ett särskilt statligt stöd avsett att möjliggöra för utbildningskommunerna att anordna en tillsynsverksamhet som svarar mot efterfrågan, däri inräknat efterfrågan från de studerande. Utskottet anser att ifrågakvarande problem är mycket väsentligt och bör övervägas ytterligare — eventuellt i samband med den i propositionen omnämnda översynen av bidragssystemet för barnstugeverksamheten — med sikte på att ett underlag för beslut om konkreta åtgärder snarast bör föreligga. Vad utskottet nu anfört med anledning av motionerna I: 928 och II: 1062 bör riksdagen som sin mening ge till känna för Kungl. Maj:t.»

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen i anledning av motionerna I: 928 och II: 1062 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört angående barntillsyn för studerandefamiljer.»

2. av herr Källstad (fp).